

چالش‌های نگارش و انتشار مقالات علمی حوزه سلامت

میترآ هومانی‌راد^۱، محمدرضا سلیمانی^۲

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: با توجه به نقش ماهیتی انتشار مقالات در حوزه سلامت و سهم استادان در ایفای این نقش، پژوهش حاضر با هدف تعیین چالش‌های نگارش و انتشار مقالات علمی حوزه سلامت از دیدگاه اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انجام شد.

روش بررسی: این مطالعه به روش پیمایشی انجام گرفت. جامعه تحقیق را ۲۵۰ نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان تشکیل داد که به روش تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسش‌نامه محقق ساخته بود که روایی آن توسط پژوهشگران مجرب دانشگاه و پایایی آن با استفاده از ضریب Cronbach's alpha (۰/۸۹) تأیید گردید. در نهایت، داده‌ها با استفاده از آزمون t مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: از شش دسته چالش‌های نگارش و انتشار مقالات علمی، چالش‌های حرفه‌ای - تخصصی با میانگین ۳/۰۵، چالش‌های شخصی با میانگین ۳/۰۰ و امکانات و تجهیزات با میانگین ۲/۹۸ بیشتر از سایر چالش‌ها در نگارش و انتشار مقالات علمی تأثیرگذار بود. در مقابل، چالش‌های اجتماعی - فرهنگی با میانگین ۲/۴۱، کمترین اهمیت را در نگارش و انتشار مقالات علمی داشت.

نتیجه‌گیری: سیاست‌گذاران پژوهشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور می‌توانند با مورد توجه قرار دادن نتایج پژوهش حاضر، مسیر تولید مقالات و شواهد معتبر در حوزه سلامت را هموار نمایند و زمینه به کارگیری پزشکی مبتنی بر شواهد را فراهم سازند.

واژه‌های کلیدی: انتشار؛ مقاله مجله؛ سلامت؛ ایران

پیام کلیدی: با وجود اهمیت مقالات علمی در حوزه سلامت، اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در نگارش و انتشار مقالات علمی با چالش‌ها و موانع اساسی همچون فقدان مهارت در نگارش علمی، کمبود امکانات و منابع مالی، نداشتن فرصت کافی برای پرداختن به فعالیت‌های پژوهشی و... مواجه می‌باشند که لازم است سیاست‌گذاران پژوهشی ضمن شناسایی این چالش‌ها، با توانمندسازی اعضای هیأت علمی، تعدیل وظایف آموزشی و فراهم نمودن تسهیلات مورد نیاز، اقدام به رفع این موانع نمایند.

دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۲/۲۹

پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۵/۲

تاریخ انتشار: ۱۳۹۸/۵/۱۵

ارجاع: هومانی‌راد میترآ، سلیمانی محمدرضا. چالش‌های نگارش و انتشار مقالات علمی حوزه سلامت. مدیریت اطلاعات سلامت ۱۳۹۸؛ ۱۶ (۳): ۱۴۹-۱۴۳

مقدمه

یکی از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه پایدار و همه‌جانبه کشورها، میزان تولیدات علمی به ویژه انتشار مقالات علمی در مجلات بین‌المللی می‌باشد. به عبارت دیگر، امروزه جایگاه کشورها در عرصه جهانی بر اساس توانایی آن‌ها در تولید علم و بهره‌گیری از آن تعیین می‌شود. بنابراین، ارتقای سطح کمی و کیفی برون‌دادهای علمی و پژوهشی، از مهم‌ترین اهداف کشورها به شمار می‌رود. نگارش و انتشار مقاله، یکی از رایج‌ترین شیوه‌های اشتراک یافته‌های تحقیق با سایر پژوهشگران و متخصصان است (۱). سایر پژوهشگران می‌توانند داده‌های به اشتراک گذاشته شده را بیازمایند، دآوری کنند و حتی برای کسب بینش جدید برای حل مسایل و مشکلات موجود مورد استفاده قرار دهند (۲). نگارش و انتشار مقالات علمی در مجلات بین‌المللی، امکان مشارکت جدی پژوهشگران را در چرخه دانش مرتبط و مورد علاقه آن‌ها فراهم می‌نماید. با این وجود، نتایج برخی از مطالعات نشان می‌دهد که بیشتر اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها به دلایل مختلفی از جمله فقدان مهارت‌های پژوهشی، پرداختن به فعالیت‌های آموزشی را به انجام پژوهش به ویژه نگارش مقالات علمی ترجیح می‌دهند (۳). پژوهشگران بدون انتشار نتایج پژوهش خود و به اشتراک‌گذاری آن، هیچ

کمکی به پیشرفت علم نخواهند کرد؛ چرا که رشد و گسترش هر علمی از طریق آرایه و به هم پیوستن دانش فراهم آمده از سوی تک‌تک اندیشمندان آن علم تحقق می‌یابد (۴). Nosek و همکاران، مقاله علمی را هسته فرایند ارتباطات پژوهشی می‌دانند (۵). رسالت اصلی محققان حوزه سلامت، انجام پژوهش‌های اثربخش و انتشار نتایج آن در مجلات معتبر به منظور حل مشکلات و معضلات نظام سلامت می‌باشد. علاوه بر این، ارتقای سلامت عمومی و بهبود کیفیت زندگی افراد، از مهم‌ترین رسالت‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور و مراکز تحقیقاتی مرتبط محسوب می‌شود.

مقاله حاصل پایان‌نامه کارشناسی ارشد به شماره ۳۹۶۷۲۶ می‌باشد که با حمایت دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انجام شده است.

۱- کارشناس ارشد، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
۲- دانشیار، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، مرکز تحقیقات فن‌آوری اطلاعات در امور سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران (نویسنده طرف مکاتبه)

Email: soleymani@mng.mui.ac.ir

پزشکی و پژوهشگران دانشگاه مورد تأیید قرار گرفت. پایایی درونی ابزار نیز با استفاده از ضریب Cronbach's alpha، ۰/۸۹ به دست آمد که نشان دهنده سطح پایایی مطلوب می‌باشد. داده‌ها در دو سطح توصیفی و استنباطی تجربه و تحلیل گردید. در سطح آمار توصیفی از شاخص‌های میانگین، درصد و انحراف معیار و در سطح آمار استنباطی از آزمون t برای تعیین دیدگاه اعضای هیأت علمی در خصوص هر یک از چالش‌ها استفاده شد. در نهایت، داده‌ها در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ (version 23, IBM Corporation, Armonk, NY) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. دیدگاه‌ها و نظرات اعضای هیأت علمی کاملاً محرمانه نگهداشته شد و همچنین، مشارکت آن‌ها در مطالعه و تکمیل پرسش‌نامه‌ها کاملاً اختیاری بود.

یافته‌ها

بر اساس یافته‌ها، ۴۹/۶ درصد مشارکت‌کنندگان را زنان و ۵۰/۴ درصد آن‌ها را مردان تشکیل دادند. ۶۳/۲ درصد عضو گروه‌های علوم پایه و ۳۶/۸ درصد عضو گروه‌های علوم بالینی بودند. مرتبه استادی با ۱۳/۴ درصد کمترین و مرتبه استادیاری با ۴۲/۹ درصد بیشترین میزان رتبه علمی بود. همچنین، بیشترین (۲۸/۰ درصد) و کمترین (۳/۲ درصد) اعضای هیأت علمی به ترتیب به دانشکده پزشکی و دانشکده‌های تغذیه و فن‌آوری‌های نوین در علوم پزشکی اختصاص داشت.

ناتوانی در انتخاب موضوع، عدم تسلط به زبان انگلیسی و نداشتن مهارت کافی در استفاده از بانک‌های اطلاعاتی، از جمله مهم‌ترین چالش‌های حرفه‌ای و تخصصی نگارش و انتشار مقالات بود (جدول ۱).

جدول ۱: چالش‌های حرفه‌ای و تخصصی نگارش و انتشار مقالات علمی

عوامل	میانگین ± انحراف معیار	t	مقدار P
عدم آشنایی با شیوه‌های نگارش مقاله علمی	۳/۰۷۰ ± ۱/۳۱۷	۰/۸۱۶	۰/۴۱۵
ناتوانی در انتخاب موضوع مناسب برای نگارش مقاله	۳/۲۲۰ ± ۱/۲۰۵	۲/۹۴۰	۰/۰۰۴
عدم تسلط کافی به زبان انگلیسی	۲/۷۹۰ ± ۱/۳۰۷	۲/۵۲۰	۰/۰۱۲
عدم آشنایی با روش‌های یافتن مجلات معتبر و مناسب	۲/۹۹۰ ± ۱/۲۰۷	۰/۱۵۷	۰/۸۷۵
عدم آشنایی کافی با آمار و تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهشی	۲/۹۸۰ ± ۱/۰۹۲	۰/۲۹۰	۰/۷۷۲
فقدان مهارت‌های استفاده از منابع و بانک‌های اطلاعاتی	۳/۱۷۰ ± ۱/۱۶۴	۲/۳۳۶	۰/۰۲
آشنا نبودن با ضوابط پذیرش و چاپ مقالات در مجلات	۳/۱۳۰ ± ۱/۱۷۸	۱/۷۲۲	۰/۰۸۶

نمره ملاک = ۳

بر اساس یافته‌های جدول ۱، بی‌علاقگی به فعالیت‌های پژوهشی و فقدان روحیه همکاری برای انجام فعالیت‌های مشترک، مهم‌ترین چالش‌های شخصی نگارش و انتشار مقالات به شمار می‌روند.

تحقق این امر در گرو انجام پژوهش‌های علمی و انتشار نتایج آن‌ها است. بنابراین، نظام‌دهی به پژوهش‌های دانشگاهی و شناسایی چالش‌های مربوط به آن‌ها به منظور مرتفع ساختن موانع موجود، جزء اولویت‌های دانشگاه‌ها در حوزه سیاست‌گذاری پژوهشی می‌باشد.

یافته‌های بسیاری از پژوهش‌ها نشان می‌دهد که کمبود وقت، مهم‌ترین مانع پرداختن به فعالیت‌های پژوهشی توسط اعضای هیأت علمی به ویژه گروه‌های بالینی می‌باشد. آن‌ها معتقد هستند که حجم زیاد وظایف آموزشی و اجرایی و در اولویت بودن وظایف بالینی، فرصت چندانی برای انجام پژوهش باقی نمی‌گذارد (۶-۱۳، ۳). سلیمانی در تحقیق خود با هدف تعیین عوامل مؤثر بر تولیدات علمی، به این نتیجه رسید که عوامل مالی، فردی و حرفه‌ای به ترتیب مهم‌ترین موانع تولیدات علمی می‌باشند (۱۴). نتایج مطالعه دیگری نشان داد که توانمندسازی پژوهشگران و ایجاد آگاهی‌های لازم در آن‌ها، ایجاد انگیزه پژوهش و استفاده از سیاست‌های حمایتی می‌تواند منجر به رفع موانع تحقیق و نوآوری شود (۱۵). نتایج برخی از پژوهش‌های صورت گرفته در داخل کشور نشان می‌دهد که اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها یکی مهم‌ترین موانع انجام پژوهش را کمبود بودجه و عدم حمایت‌های مالی به ویژه از طرح‌های پژوهشی بزرگ می‌دانند (۱۹-۱۶). Hatah و Tan در تحقیق خود، مهم‌ترین مانع انجام پژوهش را نداشتن اختیار کافی برای تغییر فرایندهای مراقبتی بیمار معرفی نمودند (۲۰). مرور مطالعات انجام شده نشان می‌دهد که تعداد اندکی از پژوهش‌های انجام شده به موضوع نگارش و انتشار مقالات حوزه سلامت پرداخته‌اند و تمرکز بیشتر آن‌ها بر روی فعالیت‌های پژوهشی به صورت کلی بوده است.

با توجه به اهمیت نتایج پژوهش‌ها به ویژه مقالات علمی در پزشکی مبتنی بر شواهد از یک سو و نقش اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در انجام نگارش و انتشار مقالات علمی حوزه سلامت از طرف دیگر، پژوهش حاضر با هدف تعیین چالش‌های نگارش و انتشار مقالات حوزه سلامت از دیدگاه اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انجام گردید.

روش بررسی

روش این مطالعه، پیمایشی و جامعه تحقیق شامل اعضای هیأت علمی شاغل در دانشکده‌ها و مراکز آموزشی-درمانی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بود. معیار ورود به پژوهش شامل عضویت فرد به عنوان هیأت علمی و علاقمندی به مشارکت در مطالعه بود و در صورت عدم ادامه همکاری در تکمیل پرسش‌نامه یا تکمیل ناقص آن‌ها، از تحقیق خارج می‌شدند. بر اساس فرمول تعیین حجم نمونه Cochran، ۲۶۵ نفر به روش طبقه‌ای تصادفی انتخاب شدند. طبقات مورد نظر متشکل از دانشکده‌ها و گروه‌های آموزشی بالینی و غیر بالینی بود. برای جمع‌آوری داده‌ها، از پرسش‌نامه محقق ساخته استفاده گردید که با مرور متون علمی مرتبط تهیه شد. پرسش‌نامه شامل دو بخش ویژگی‌های جمعیت‌شناختی و سؤالات اصلی و بخش اصلی نیز شامل ۳۴ سؤال بود که به صورت بسته پاسخ و در مقیاس رتبه‌ای و طیف لیکرت پنج گزینه‌ای طراحی شده بود. پرسش‌نامه‌ها با مراجعه حضوری پژوهشگر به محل خدمت پاسخ دهندگان توزیع و سپس جمع‌آوری گردید. ۹۵ درصد پرسش‌نامه‌های توزیع شده بازگردانده شد. روایی صوری و محتوایی ابزار توسط متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی

جدول ۲: چالش‌های شخصی نگارش و انتشار مقالات علمی

عوامل	میانگین \pm انحراف معیار	t	مقدار P
بی‌علاقگی به فعالیت‌های پژوهشی و نگارش مقاله	۳/۱۹۰ \pm ۱/۳۹۴	۲/۱۳۲	۰/۰۳۴
مشغله‌های شخصی و خانوادگی	۳/۰۹۰ \pm ۱/۲۴۷	۱/۱۶۷	۰/۲۴۴
نیود روحیه همکاری برای انجام پژوهش‌های مشترک	۲/۷۲۰ \pm ۱/۲۸۰	۳/۴۶۶	۰/۰۰۱

نمره ملاک = ۳

گرفته شد.

در مجموع، مقایسه شش دسته از چالش‌های نگارش و انتشار مقالات علمی از دیدگاه مشارکت‌کنندگان نشان داد که چالش‌های حرفه‌ای- تخصصی با میانگین ۳/۰۵، چالش‌های شخصی با میانگین ۳/۰۰، چالش‌های امکانات و تجهیزات با میانگین ۲/۹۸، چالش‌های سازمانی و اداری با میانگین ۲/۸۷، چالش‌های مالی و اقتصادی با میانگین ۲/۵۲ و در نهایت، چالش‌های اجتماعی و فرهنگی با میانگین ۲/۴۱ به ترتیب مهم‌ترین موانع نگارش و انتشار مقالات علمی می‌باشند.

بحث

بر اساس نتایج پژوهش حاضر، در چالش‌های حرفه‌ای و تخصصی، شرکت‌کنندگان ناتوانی در انتخاب موضوع، عدم تسلط کافی به زبان انگلیسی و نداشتن مهارت‌های جستجو در بانک‌های اطلاعاتی و منابع آنلاین را به عنوان سه چالش جدی بیان کردند. نتایج مطالعات پاکدامن و همکاران (۲۱)، طاهری و همکاران (۲۲) و اشرفی ریزی و همکاران (۲۳) نیز نشان داد که فقدان مهارت‌های پژوهشی اعم از مهارت‌های نگارشی، آماری و جستجو در بانک‌های اطلاعاتی، مانع بزرگی برای انجام تحقیقات مؤثر می‌باشد. نتایج مطالعه فرزانه و همکاران حاکی از آن بود که عدم تسلط کافی به زبان انگلیسی، مانع بزرگی در زمینه تولیدات علمی می‌باشد (۱۱).

بر اساس یافته‌های جدول ۳، کمبود فرصت، طولانی و پیچیده بودن فرایند تصویب طرح‌های پژوهشی، توزیع ناعادلانه پایان‌نامه‌ها در گروه‌های آموزشی، پیچیدگی ضوابط پذیرش و چاپ مقاله در مجلات، عدم همکاری افراد و سازمان‌ها برای مشارکت در پژوهش‌ها و فقدان اولویت‌های پژوهشی در حوزه‌های مختلف نیز از موانع اصلی سازمانی و اداری نگارش و انتشار مقاله محسوب می‌شود.

بر اساس یافته‌های جدول ۴، عدم امکان ارتباط با پژوهشگران داخل و خارج کشور، عدم برگزاری کارگاه‌های آموزشی مربوط به نگارش مقالات علمی، عدم دسترسی به منابع علمی و بانک‌های اطلاعاتی مناسب و همچنین، کمبود مواد و لوازم آزمایشگاهی مورد نیاز برای انجام پژوهش، مهم‌ترین چالش‌های مرتبط با مقوله امکانات و تجهیزات بود.

از جمله مهم‌ترین چالش‌های مالی نگارش و اقتصادی انتشار مقالات می‌توان به کمبود بودجه و منابع مالی برای انتشار مقاله، پایین بودن مزایای مالی پژوهش نسبت به سایر فعالیت‌ها و مکفی نبودن ابزارهای تشویقی برای انتشار مقاله اشاره نمود (جدول ۵).

بر اساس یافته‌های جدول ۶ فقدان جایگاه مناسب در جامعه برای پژوهش و پژوهشگر، عدم به کارگیری نتایج پژوهش‌ها در تصمیم‌گیری‌ها و حل مشکلات، عدم احتساب پژوهشگری به عنوان شغل در جامعه و فقدان فضای علمی و تحقیقاتی مناسب در کشور نیز از جمله موانع نگارش و انتشار مقالات در نظر

جدول ۳: چالش‌های سازمانی و اداری نگارش و انتشار مقالات علمی

عوامل	میانگین \pm انحراف معیار	t	مقدار P
کمبود وقت به دلیل حجم زیاد وظایف آموزشی، اجرایی و بالینی	۲/۴۱۰ \pm ۱/۲۲۹	۷/۶۱۳	< ۰/۰۰۱
نداشتن دانشجوی تحصیلات تکمیلی	۲/۹۸۰ \pm ۱/۲۰۴	۰/۲۱۲	۰/۸۳۲
عدم دسترسی به مجلات معتبر برای چاپ مقاله	۳/۰۸۰ \pm ۱/۱۵۴	۱/۰۴۸	۰/۲۹۶
پایین بودن امتیاز تخصصی به مقاله (به دلیل تعدد نویسندگان)	۳/۰۷۰ \pm ۱/۰۳۰	۱/۰۴۸	۰/۰۶۹
طولانی و پیچیدگی فرایند داوری و تصویب طرح‌های پژوهشی	۲/۵۳۰ \pm ۱/۰۷۴	۶/۹۶۲	< ۰/۰۰۱
وجود رابطه به جای ضابطه در چاپ مقاله	۲/۸۵۰ \pm ۱/۲۲۸	۱/۹۲۱	۰/۰۵۶
توزیع ناعادلانه پایان‌نامه‌های تحصیلی در گروه آموزشی	۳/۲۲۰ \pm ۱/۱۴۲	۳/۰۶۵	۰/۰۰۲
عدم شناخت کافی مدیران نسبت به اهمیت و جایگاه پژوهش	۳/۰۸۰ \pm ۱/۸۰۸	۱/۰۷۶	۰/۲۸۳
پیچیدگی ضوابط پذیرش و چاپ مقالات در مجلات	۲/۷۳۰ \pm ۱/۰۹۱	۳/۸۹۳	< ۰/۰۰۱
عدم همکاری افراد و سازمان‌ها در انجام پژوهش	۲/۶۱۰ \pm ۱/۱۱۷	۵/۵۶۰	< ۰/۰۰۱
فقدان اولویت‌های پژوهشی در حوزه‌های مختلف	۲/۸۵۰ \pm ۱/۰۴۱	۲/۲۵۸	۰/۰۲۵

نمره ملاک = ۳

جدول ۴: چالش‌های امکانات و تجهیزات مورد نیاز نگارش و انتشار مقالات علمی

مقدار P	t	میانگین \pm انحراف معیار	عوامل
< ۰/۰۰۱	۴/۹۸۷	۲/۶۳۰ \pm ۱/۱۷۹	عدم امکان ارتباط با پژوهشگران داخل و خارج کشور
< ۰/۰۰۱	۳/۵۸۱	۳/۲۴۰ \pm ۱/۰۶۲	عدم برگزاری کارگاه‌های آموزشی نگارش مقالات علمی
۰/۳۹۱	۰/۸۵۸	۲/۹۴۰ \pm ۱/۱۱۲	نبود هسته‌های پژوهشی در دانشکده‌ها و بیمارستان‌ها
۰/۱۴۸	۱/۴۵۲	۲/۸۹۰ \pm ۱/۱۳۹	نبود مشاوران پژوهشی در دانشکده‌ها و بیمارستان‌ها
< ۰/۰۰۱	۵/۹۵۷	۳/۴۱۰ \pm ۱/۰۸۷	عدم دسترسی به منابع علمی و بانک‌های اطلاعاتی مناسب
< ۰/۰۰۱	۳/۳۷۸	۲۲/۳۳۰ \pm ۱/۲۴۸	کمبود مواد و لوازم آزمایشگاهی مورد نیاز برای انجام پژوهش

نمره ملاک = ۳

۷ نوع وظیفه می‌باشند که در سال‌های اخیر به دلایل زیادی از جمله افزایش تعداد دانشجویان به ویژه در مقطع تحصیلات تکمیلی، وظیفه آموزشی مورد تأکید قرار گرفته است و از طرف دیگر، در اولویت قرار گرفتن وظیفه درمانی برای اعضای هیأت علمی گروه‌های بالینی باعث شده است که زمان اندکی به فعالیت‌های پژوهشی اختصاص داده شود.

نتایج به دست آمده در خصوص عوامل مربوط به امکانات و تجهیزات نشان داد که از نظر پاسخ‌دهندگان، وجود محدودیت‌های ارتباط مؤثر با سایر محققان همچون شرکت در همایش‌های بین‌المللی، عدم برگزاری کافی کارگاه‌های آموزشی مقاله‌نویسی، عدم دسترسی به بانک‌های اطلاعاتی مناسب و کمبود مواد مورد نیاز برای انجام پژوهش، از جمله مشکلات و چالش‌های جدی در این زمینه می‌باشد. این نتایج با یافته‌های مطالعات عطایی و حسام‌زاده (۱۲) و پاکدامن و همکاران (۲۱) همخوانی داشت. به نظر می‌رسد که دلایل مختلفی مانند تحریم‌های سیاسی و مشکلات ارزی و دشواری تهیه مواد مورد نیاز برای انجام پژوهش‌ها به ویژه در برخی از حوزه‌های سلامت، مشکلات جدی را به وجود آورده است.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که در زمینه عوامل مالی و اقتصادی، بالا بودن هزینه انتشار مقاله، پایین بودن حق‌التحقیق نسبت به سایر فعالیت‌ها و کافی نبودن ابزارهای تشویقی به ویژه مشوق‌های مالی، از موانع مهم می‌باشند. Aziz و همکاران (۷)، Rubagumya و همکاران (۸)، Hagan و همکاران (۹)، کریمیان و همکاران (۱۶) و آذرمی و همکاران (۱۷) در مطالعات خود به این نتیجه رسیدند که اختصاص بودجه کم به پژوهش و پایین بودن حق‌التحقیق نسبت به سایر فعالیت‌ها، مانعی جدی برای پرداختن به فعالیت‌های پژوهشی محسوب می‌شود. به نظر می‌رسد امروزه به دلایلی همچون نوسانات ارزی، کاهش ارزش پول ملی، افزایش قیمت مواد مورد نیاز و... بودجه‌های اختصاص یافته برای پژوهش‌ها کافی نمی‌باشد؛ به طوری که هزینه انتشار مقاله در مجلات با دسترسی آزاد بسیار افزایش یافته است و در موارد زیادی خارج از توان مالی محققان می‌باشد.

بدون شک، برخورداری از مهارت‌های پژوهشی همچون آشنایی با روش‌شناسی تحقیق، تحلیل‌های آماری، استفاده از نرم‌افزارهای پژوهشی مانند EndNote و... جزء ضروریات انجام تحقیقات اثربخش می‌باشد. به نظر می‌رسد که عدم کسب این مهارت‌ها به دلایلی همچون مشغله‌های زیاد، تا حدود زیادی در یافته‌ها قابل انتظار می‌باشد.

در مقوله عوامل شخصی، پاسخ دهندگان فقدان روحیه همکاری برای انجام پژوهش‌های گروهی و مشترک و بی‌علاقگی نسبت به فعالیت‌های پژوهشی را به عنوان دو چالش مهم معرفی نمودند. نتایج پژوهش نوبهار و همکاران نشان داد که فقدان روحیه همکاری مانعی جدی برای انجام پژوهش‌های مشترک و میان رشته‌ای است (۲۴). همچنین، یافته‌های پژوهش Liyanage و همکاران حاکی از آن بود که فقدان انگیزه و علاقه به فعالیت‌های پژوهشی، مانع بزرگی برای نگارش و انتشار مقاله می‌باشد (۱۵). با وجود این که پژوهشگران ذهن‌های خلاق و پرسش‌گری دارند، اما انجام مطالعات بزرگ و موفق فقط در سایه همکاری پژوهشگران حوزه‌های مختلف با یکدیگر امکان‌پذیر است. بنابراین، فقدان چنین روحیه‌ای و روی آوردن به پژوهش‌های انفرادی، مانع از شکل‌گیری پژوهش‌های کاربردی و بین رشته‌ای می‌شود.

نتایج در خصوص عوامل سازمانی و اداری نشان داد که مشارکت‌کنندگان عواملی مانند کمبود فرصت برای انجام پژوهش به دلیل حجم زیاد سایر وظایف، طولانی بودن فرایندهای بررسی و تصویب طرح‌های پژوهشی، توزیع ناعادلانه پایان‌نامه‌ها در گروه‌های آموزشی، دشواری‌های دریافت پذیرش از مجلات، عدم همکاری افراد و سازمان‌ها در انجام پژوهش و در نهایت، فقدان اولویت‌های پژوهشی برای انجام تحقیقات کاربردی را مهم‌ترین چالش‌های موجود در این مقوله ذکر کردند. این نتایج با یافته‌های مطالعات Aziz و همکاران (۷) و فرزانه و همکاران (۱۱) همخوانی داشت. همچنین، نتایج بسیاری از پژوهش‌های انجام شده همچون Zhou و همکاران (۶)، Rubagumya و همکاران (۸) و عطایی و همکاران (۱۲) حاکی از کمبود فرصت برای انجام تحقیق بوده است. بر اساس آیین‌نامه اداری استخدامی، اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی دارای

جدول ۵: چالش‌های مالی و اقتصادی نگارش و انتشار مقالات علمی

مقدار P	t	میانگین \pm انحراف معیار	عوامل
< ۰/۰۰۱	۷/۹۶۰	۲/۳۹۰ \pm ۱/۲۱۰	کمبود بودجه و منابع مالی برای انتشار مقاله (هزینه بالای انتشار)
< ۰/۰۰۱	۴/۷۵۱	۲/۶۲۰ \pm ۱/۲۳۷	پایین بودن مزایای مالی پژوهش نسبت به سایر فعالیت‌ها
< ۰/۰۰۱	۵/۹۵۹	۲/۵۶۰ \pm ۱/۱۵۹	مکفی نبودن ابزارهای تشویقی برای انتشار مقاله

نمره ملاک = ۳

جدول ۶: چالش‌های اجتماعی و فرهنگی نگارش و انتشار مقالات علمی

مقدار P	t	میانگین \pm انحراف معیار	عوامل
< ۰/۰۰۱	۵/۷۷۹	۲/۵۸۰ \pm ۱/۱۴۰	نبود جایگاه مناسب در جامعه برای پژوهش و پژوهشگر
< ۰/۰۰۱	۱۱/۴۸۰	۲/۱۲۰ \pm ۱/۲۰۳	عدم به کارگیری نتایج پژوهش‌ها در تصمیم‌گیری‌ها و حل مشکلات
< ۰/۰۰۱	۷/۰۴۳	۲/۴۳۰ \pm ۱/۲۶۹	عدم احتساب پژوهشگری به عنوان شغل در جامعه
< ۰/۰۰۱	۶/۵۷۸	۲/۵۱۰ \pm ۱/۱۸۵	فقدان فضای علمی و تحقیقاتی مناسب در کشور

نمره ملاک = ۳

انجام پژوهش‌های اثربخش و انتشار نتایج آن‌ها در قالب مقالات علمی آشنا نماید. آگاهی از این چالش‌ها و موانع به ویژه در گروه‌های بالینی، لازمه هر نوع اقدام و سیاست‌گذاری در این خصوص می‌باشد.

پیشنهادها

توصیه می‌شود با هموار کردن مسیر انجام تحقیقات کاربردی و تولید شواهد معتبر و در کنار آن، ترغیب تصمیم‌گیران و تیم‌های درمان به استفاده از این شواهد، بستر مناسب برای استقرار عملکرد مبتنی بر شواهد و پزشکی مبتنی بر شواهد فراهم شود.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از کلیه افرادی که در انجام مطالعه حاضر همکاری نمودند، تشکر و قدردانی به عمل می‌آید.

تضاد منافع

در انجام پژوهش حاضر، نویسندگان هیچ‌گونه تضاد منافی نداشته‌اند.

نتایج حاصل شده در خصوص عوامل اجتماعی و فرهنگی حاکی از آن بود که نبود جایگاه مشخص و مناسب برای انجام پژوهش در جامعه، استفاد نکردن از نتایج تحقیقات در تصمیم‌گیری‌های مدیریتی و حل مشکلات جامعه و همچنین، نبود فضای علمی و تحقیقاتی مناسب در کشور، از مهم‌ترین چالش‌های موجود محسوب می‌شود. یافته‌های مطالعات Tan و Hatah (۲۰) و کرم‌زاده و همکاران (۲۵) نشان داد که کاربردی نبودن پژوهش‌ها و عدم استفاده از نتایج آن‌ها، انگیزه محققان برای انجام پژوهش و انتشار نتایج آن را بسیار کم‌رنگ کرده است. بر خلاف این یافته، Jessani و همکاران در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که تعامل پژوهشگران حوزه بهداشت عمومی با تصمیم‌گیران این حوزه در حد مناسب می‌باشد و آن‌ها از طریق انتقال نتایج مطالعات خود به تصمیم‌گیران، کمک بسیار زیادی به تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد کرده‌اند (۲۶).

نتیجه‌گیری

اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی به عنوان تولیدکنندگان اصلی مقالات علمی حوزه سلامت، در نگارش و انتشار مقالات خود با چالش‌های مختلفی مانند چالش‌های حرفه‌ای - تخصصی، مالی، سازمانی، فرهنگی و... مواجه هستند. نتایج به دست آمده از مطالعه حاضر می‌تواند سیاست‌گذاران پژوهشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور را با چالش‌ها و موانع موجود در مسیر

References

- Sarrafzadeh M. Predatory journals. Sciences and Technologies of Information Management 2017; 3(3): 2-14. [In Persian].
- Mason P, Wright P, Luu HN. Writing and publishing a scientific paper. 2008 [Online]. [cited 2008]; Available from: URL: http://old.mcnv.org/wp-content/uploads/2014/03/Writing%20and%20publishing%20a%20scientific%20article_989.pdf
- Jahani F, Rafiei M. Effective factors on writing of Persian and non-Persian articles in Arak University of Medical Sciences faculty members' point of view in 2008. J Arak Uni Med Sci 2009; 12(2): 61-72. [In Persian].
- Hashemi S. Content analysis of the documents related to the evaluation of the papers in the Quarterly Journal of Educational Innovations. Journal of Educational Innovations 2012; 10(40): 87-104. [In Persian].
- Nosek BA, Alter G, Banks GC, Borsboom D, Bowman SD, Breckler SJ, et al. SCIENTIFIC STANDARDS. Promoting an open research culture. Science 2015; 348(6242): 1422-5.
- Zhou F, Maier M, Hao Y, Tang L, Guo H, Liu H, Liu Y. Barriers to research utilization among registered nurses in traditional chinese medicine hospitals: A cross-sectional survey in China. Evid Based Complement Alternat Med 2015; 2015: 475340.
- Aziz K, Arif A, Shahid G, Afridi A, Fahim MF. Perception and barriers of research conduction among faculty members of BUMDC. JBUMDC 2019; 9(1):25-29.
- Rubagumya F, Nyagabona SK, Msami KH, Manirakiza A, Longombe AN, Maniragaba T, et al. Attitudes and barriers to research among oncology trainees in east Africa. Oncologist 2019.
- Hagan JL, Armbruster P, Ballard R. Barriers to research among faculty at a health sciences university. Am J Educ Res 2019; 7(1): 44-8.
- Badrizadeh A, Gholami Y, Birjandi M, Beiranvand G, Mahooti F. Barriers to research from viewpoint of faculty members of Lorestan University of Medical Sciences. Yafte 2009; 11(3): 93-100. [In Persian].
- Farzaneh E, Amani F, Molavi-Taleghani Y, Fathi A, Kahnamouei-aghdam F, Fattahzadeh-Ardalani G. Research barriers from the viewpoint of faculty members and students of Ardabil University of Medical Sciences, Iran, 2014. Int J Res Med Sci 2016;

4(6): 1926-32.

12. Ataee M, Hesamzadeh A, Kheradmand M. Research barriers from experts' viewpoints who attended the research workshops of Mazandaran University of Medical Sciences. *J Med Life* 2015; 8(Spec Iss 4): 12-7.
13. Jalali R, Fiz Bashipour K, Baharirad N. The nurse's viewpoints about research barriers, Kermanshah- Iran. *Ann Nurs Pract* 2015; 2(2): 1023.
14. Soleymani MR, Shokouei A. The factors influencing the scientific productivity of the faculty members of the Islamic Azad University (Branch 8). *Curriculum Planning Knowledge and Research in Educational Sciences* 2008; 22(17-18): 119-46.
15. Liyanage C, Thakore R, Amartunga D, Mustapha A, Haigh R. The barriers to research and innovation in disaster resilience in higher education institutions in Asia. *Procedia Eng* 2018; 212: 1225-32.
16. Karimian Z, Sabbaghian Z, Saleh Sedghpour B, Lotfi F. internal obstacles in research activities: Faculty members' viewpoints in Shiraz University of Medical Sciences. *Iran J Med Educ* 2012; 11(7): 750-63. [In Persian].
17. Azarmi S, Aliyari S, Zareian A, Sharififar S. Research barriers from the viewpoints of faculty members of a military university of medical sciences. *J Arch Mil Med* 2018; 6(2): e66867.
18. Safdari R, Ghazisaedi M, Ehtesham H, Robiaty M, Ziaee N. Barriers to research in medical sciences from the viewpoints of faculty members of Birjand University of Medical Sciences in 2012. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2016; 15(6): 515-26. [In Persian].
19. Mirzaei E, Ghaebi A, Kamran M. Criteria of evaluating scientific publications nationally and internationally: Viewpoints of editors and administrators of Persian scientific publications published in the field of humanities. *National Studies of Librarianship and Information Organization* 2013; 24(2): 138-58. [In Persian].
20. Tan SY, Hatah E. Knowledge, attitudes, practices, and barriers related to research utilization: a survey among pharmacists in Malaysia. *Int J Clin Pharm* 2017; 39(2): 450-8.
21. Pakdaman N, Ahmadi MA, Pakdaman R, Malih N. Barriers to research activities of faculty members in Islamic Azad University. *Social Determinants of Health* 2016; 2(2): 76-83.
22. Taheri SS, Nazemismalman B, Faghihzadeh S, Rahbar J, Asgharnejad B. The study of obstacles to doing research from the perspective in Zanjan University of Medical Sciences in 2006. *J Med Educ Dev* 2018; 10(28): 65-77. [In Persian].
23. Ashrafi-Rizi H, Fateme Z, Khorasgani ZG, Kazempour Z, Imani ST. Barriers to research activities from the perspective of the students of Isfahan University of Medical Sciences. *Acta Inform Med* 2015; 23(3): 155-9.
24. Nobahar N, Nobahar M, Hamidi M. Investigation of research barriers and challenges in university from the perspective of faculty members of Kermanshah City. *International Journal of Social Sciences* 2014; 4(4): 15-21.
25. Karamzade A, Ahmadi Vasmejani A, Zahedi R. Survey of barriers factors on research studies within educational approach from faculty members' attitude in Jahrom University of Medical Science. *Educational Development of Jundishapur* 2014; 5(2): 130-6.
26. Jessani NS, Babcock C, Siddiqi S, Davey-Rothwell M, Ho S, Holtgrave DR. Relationships between public health faculty and decision makers at four governmental levels: A social network analysis. *Evidence and Policy* 2018; 14(3): 499-522.

Challenges of Writing and Publishing of Health Scientific Articles

Mitra Hoomanirad¹, Mohammad Reza Soleymani²

Original Article

Abstract

Introduction: The purpose of this research was to determine the challenges of writing and publishing of health scientific articles from the viewpoint of the faculty members of Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.

Methods: In this survey, the statistical population consisted of 250 faculty members of Isfahan University of Medical Sciences who were selected using stratified random sampling method. The research tool was a researcher-made questionnaire. Its validity confirmed by experienced researchers, and its reliability was determined to be 0.98, using Cronbach's alpha coefficient. Data were analyzed using one-sample t test.

Results: Among 6 categories, professional, personal, and facility challenges with mean of 3.05, 3.00, and 2.98 were very important. However, socio-cultural challenge with mean of 2.41 was the least important place.

Conclusion: The research policymakers in Iran's universities of medical sciences can consider this challenges, and help to establish evidence-based practice and evidence-based medicine.

Keywords: Publishing; Journal Article; Health; Iran

Received: 19 May, 2019

Accepted: 24 July, 2019

Published: 06 Aug., 2019

Citation: Hoomanirad M, Soleymani MR. **Challenges of Writing and Publishing of Health Scientific Articles.** Health Inf Manage 2019; 16(3): 143-9

Article resulted from MS No. 396726 funded by Isfahan University of Medical Sciences.

1- MSc, Librarian and Medical Informatics, Department of Medical Libraries and Informatics, School of Management and Medical Informatics, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

2- Associate Professor, Librarian and Medical Informatics, Health Information Technology Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran (Corresponding Author) Email: soleymani@mng.mui.ac.ir